

גיליון מס' 384 פרשיות במדבר  
תש"פ שנה שמינית

רוצה להקדיש את יקירך ולהיות  
שותף בהפצת דברי התורה של  
רבינו? כאן זה המקום 053-3145900

# דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

## ☞ הערת העורך ☞

בשבוע שעבר פורסם במדור  
"פה מראה" תמונת בן מרן  
שליט"א בגיל שלוש.

ביררתי אצל בני ביתו של  
מרן שליט"א והתמונה היא  
של בנו הגאון רבי שלמה

שליט"א ראש ישיבת  
תפארת ציון וקרית מלך,  
ושאלתי את הגר"ש שליט"א

מדוע הוא נראה בשרוולים  
קצרים והרי ידוע כמה  
מקפיד מרן שליט"א אפילו

על הילדים שילבשו  
שרוולים ארוכים, וענה לי  
שהוא הקפיד בעיקר מהגיל

שמתחילים ללמוד גמרא,  
הוא בערך בגיל 6 או 7, ועד  
אז הילדים הלכו בשרוולים

קצרים  
[בשנים האחרונות מרן  
מעיר גם על קטנים ממש

משום שהגדולים המחזיקים  
אותם נוגעים במקומות  
המכוסים ולא נזהרים

בנטילת ידים לפני לימוד או  
אמירת דברים שבקדושה].

ממרכת התורה  
דפוס תל אביב

## ☞ פשט על הפרשה ☞

ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל תחת כל בכור פטר רחם מבני ישראל והיו לי הלויים (ג, יב) אמר רבנו בשם האריז"ל, ושכן כתב באור החיים על התורה (להלן פסוק מ"ה) בשם מדרש, שלעתיד לבוא יתחלפו הבכורות עם הלויים. והנה רבנו הוא בכור.

ועבדא הוי, לפני כמה שנים, רבנו נזקק לטיפול רפואי שלא היתה סכנת חיים להמנע ממנו, ומכיון שהוא שליט"א בכור, העלה חשש שיעשה על ידי זה בעל מום, ולא רצה שיטפלו בו. (והרי הוא חש כל רגע את הגאולה העתידה לבוא בב"א).

(שבענו מטובך)

## ☞ וספרתם לכם ☞

### במ"ח קנינים התורה נקנית

#### במעוט שנה

הנה כידוע מורינו ורבינו עשה לעצמו סדר ללמוד בכל יום ויום דברים קבועים ובכל שנה ושנה מסיים ש"ס בבלי וירושלמי רמב"ם וש"ע וכו', וקורא רבינו שליט"א לסדרי לימודו הנ"ל "החובות", וידידי הגאון רבי גדליה הוניגסברג שליט"א חיבר לאחרונה ספר שלם אשר בשם "ספר החובות" יכונה, בו מפרט את כל סדר לימודו של הרב בצירוף עובדות השייכים לענין זה.

פעם אחת ניגש יהודי אחד קמיה רבינו שליט"א והגיש לו פתק ובו כתב שיש לו חובות מרובים של ממון, ומחמת ריבוי חובותיו הבנקים עיקלו את חשבונותיו ושאר דברים שלו ופשוט אינו יכול להמשיך לחיות בצורה זאת וביקש ממרן שליט"א שייזכה להינצל מכך ושיהיה לו פרנסה בשפע. אמר לו רבינו בהאי לישנא "גם לי יש חובות", והצביע לו על ספריו שבהם לומד מידי יום ביומו את סדר לימודו. אמר אותו האיש לרבינו שליט"א אבל יש הבדל בין החובות שלי לחובות של הרב, שהחובות שלו גרמו שיעקלו את ממונו, מה שאין כן החובות של מרן שליט"א אינם גורמים לעיקולים. אמר לו רבינו שליט"א גם החובות שלי גורמים לעיקולים. ותמה אותו האיש מה שייך עיקולים בחובותיו של רבינו. הסביר לו רבינו שחובותיו מעקלים לו את שנתו, שכל עוד שאינו מסיים את חוק לימודו אינו יכול לישון.

ובעיני ראיתי כמה פעמים שרבינו שליט"א עלה על יצועו לנוח את מנוחת הצהרים ופתאום אחר כמה דקות קם מן המיטה, וכשהפציר בו הנכד שלא הספיק לנוח אפילו רבע שעה וחשוב לבריאותו שישכב עוד מעט, אמר לו רבינו "החובות לא נותנים לי לישון". אשרי הדור שזכה שרבינו בתוכו.

(קניני חיים מהדורה חדשה מאת ידידנו הר"ג רבי יצחק אוהב ציון שליט"א)

## ☞ עלי שיח ☞

פסק הלכה מרתק ביותר קיבלנו ממקור ראשון, תשובה נחרצת ומפתיעה שענה מרן שליט"א לרופא הילדים המפורסם מבני ברק, ידידנו החשוב הרב ד"ר מ. הרט שליט"א.

נקדים, כי בחודש וחצי האחרונים התפרסם מאוד ד"ר הרט בכל הקשור למגיפת הקורונה, אחרי שנתבקש על ידי מרנן גדולי הדור לייעץ לבני הישיבות והתלמודי תורה והגנים כיצד לחזור ללימודים, ופירסם הוראות ברבים, וזכה להיות ממזכי הרבים שאין לשער.

והנה, מאז החל לעסוק בזה, מקבל הרופא שליט"א אלפי (!) טלפונים ביום, מכל רחבי העולם מתקשרים לשאול ולהתייעץ איתו במגוון הנושאים ולשמוע את חוות דעתו. מתברר איפה, שצרכי עמך מרובים והכל חוששים ורועדים ומעוניינים לשמוע דעת של רופא שהוסמך על ידי מרנן שליט"א.

וכן מספר לנו ד"ר הרט: יש לי בכל יום חברותא קבועה בשעות הצהרים עליה איני מוותר, בכל יום אנו לומדים לפחות שעה, אלא, שבשבועות אחרונים בכל רגע הטלפון מצלצל ואנשים ונשים מבקשים לשאול ולהתייעץ, הדברים הגיעו עד כדי שאיננו מספיקים ללמוד אפילו משפט אחד בגמרא.

שלחתי איפה לשאול את מרן הגר"ח שליט"א, האם הוא 'מרשה' לי לנתק את מכשיר הטלפון לכל הפחות בזמן הלימוד... הלא גם אני מחויב בתלמוד תורה.

ובכן - מתרגש ד"ר הרט, תקשיבו טוב מה ענה לי מרן שליט"א, ושמעתי את התשובה בשידור חי על ידי מכשיר הטלפון: הוא שמע את השאלה, חשב וחשב ואז הוציא מילה אחת מהפה:

"חסד".

זהו. לעשות חסד עם יהודים, קודם עכשיו לתלמוד תורה!! המילה הזו גורמת לי להשתדל לענות לכל טלפון במדת האפשר, ולהתפלל ולבקש מהקב"ה שכבר יביא רפואה שלימה לחולי עמך!.

[הרה"ג רבי גדליה הוניגסברג שליט"א ביקש לציין כי בספר מעשה איש חלק ד' עמוד י"ג מובא מעשה כעין זה ממש בהגרמ"י לנדוי זצ"ל עם מרן החזון איש ע"י"ש].

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: [divreysiach+subscribe@googlegroups.com](mailto:divreysiach+subscribe@googlegroups.com)

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"נ, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

# ותלמדם חוקי חיים - פרק י"ג מגביה שפלים

## תבוא בשקט ואני יפתח לך

מספר שנים נהג רבינו ליסוע לכמה ימים בחודש אב לדירה בעיר צפת, שם הביא לו את ביתו אחד מתושבי המקום ודאג לו במסירות נפלאה, שיוכל לנוח יחד עם להבחל"ח הרבנית ע"ה ולא יופרעו משום אדם. אכן, באותם תקופות, העיד רבינו על עצמו כי הוא מספיק ללמוד ביום אחד מה שהוא לא מספיק בביתו במשך שבוע...

אלא שאז אירע סיפור מופלא של ממש, המראה על התנהגותו של רבינו כלפי בני הבית הגבאים שיחיו. באותם ימים קודם שנסע לצפת, אמר רבינו לאחד ממקורביו שהיה רגיל לשאול אותו ולדבר איתו בלימוד, שיבוא אליו לשם כדי שיוכל להשיב לו ברוגע וביחידות. התלמיד עשה כמצווה עליו והגיע, אלא שכאן ציפתה לו קבלת פנים לא נעימה: בעל הבית, שדאג בכל מאודו לרבינו הודיע לו כי 'אף אחד אינו נכנס לפה, אפילו שאלות של דיני נפשות לא נכנסים בימים אלו'.

התלמיד, שהגיע בהוראת רבינו לא ידע את נפשו. הוא המתין בסבלנות, וכשרבינו הבחין בו ציוה עליו שיכנס, ונעל את הדלת. התלמיד הנבוך סיפר לרבינו כי הוא לא ידע שהוא יחיד פה, וכי הוא לא רוצה להפריע, והוסיף עוד כי בעל הבית ביקש ממנו לבל יבוא שוב...

רבינו לא התרגז, רק אמר בחייו: ככה הוא אמר? אז מחר נסכם על שעה שתבוא, אף אחד לא יידע מזה, ואני יפתח לך את הדלת, תיכנס במהירות ואנעל אחריך, ולא יבחינו בבואך ובצאתך...

לא נאריך בכל פרטי העובדא המדהימה, אך מעשה זה חזר על עצמו יום אחרי יום, כשרבינו לא מעיר לבעל הבית היקר דבר וחצי דבר, רק סיכם עם התלמיד על שעה שהוא יפתח לו בבואו ובצאתו. (קודם שעזב רבינו את המקום העיר בחייו למארח על הדבר, אך אין כאן מקומו).



נסע למנוחה בצפת. הרב קפלן מרבי העיר צפת מתברך מרבינו

## תמיד בצד השלישי

יש עוד נושא שעלול להביא את ההורה לרדת ולהישאר ברמה של הילדים: המריבות. מריבות וחיכוכים הם עובדות המצויות בכל מקום, קל וחומר אצל צעירי הצאן.

בביתו של רבינו הוא הנהיג משנה סדורה: ויכוחים - לא במחיצתו. קרה, כמו בכל בית, ובין הילדים פרצה מריבה, במקרים כאלה אחד ההורים משמש בתפקיד שופט צדק, הוא שומע את הצדדים ונכנס לעובי הקורה. אך אצל רבינו לא היה כזה תפקיד. מריבות ומחלוקות? לא על ידו? אם ראה תיגרה פורצת, דאג להשקיט אותה אך הוא לא היה בתוך הסיפור, הוא היה מהצד.

יש מריבה ומחלוקת? הוא לא איתם. נרחיב קצת היסטוריה: במשפחתו המפוארת של רשכבה"ג מרן החזון איש ז"ע היו (כבר בחייו, ולאחריו) מספר חיכוכים בין שארי משפחתו, הנוגעות לענייני ממון, שררה ועוד. בכל אותם שנים ועד היום רבינו מעולם לא היה בשום צד. הוא אישית סבר כמו האמת, אבל לא דיבר מאומה וגם לא עשה שום מעשה.

אחד מבניו שליט"א הסביר לנו את הדברים: 'אבא שליט"א שונא מריבות ומחלוקות, הגם שבדרך כלל צד אחד צודק, הוא שונא את שתי הצדדים ולו מפני שהם מריבים. המריבה עצמה היא סיבה להתרחק מהכל, אף שבמשך השנים התרחקות זו עלתה לו בהרבה עגמת נפש, הוא לא רצה לשמוע מעניינים אלו, לא מהצד הראשון וגם לא מהשני, הוא בצד השלישי'.

## לא אמרתי לו

אגב, כאן המקום להקדיש כמה מילים למריבות בסביבתו, שמעולם לא עסק בהם.

כל בר - דעת מבין, כי 'כשם שפרצופיהן שונים כך דעותיהם שונות', לא אחת קורה ויש ויכוחים שונים וחיילוקי דיעות בין בני ביתו של רבינו. והוא שליט"א לא מתערב ולא מתעסק בהם.

סח לנו נכדו שליט"א: פעם אחת הגיע אחד 'והלשין' לרבינו כי פלוני הגבאי נהג מולו שלא כשורה, רבינו לא הגיב. כשהלה הפציר ודחק לשמוע תגובת רבינו, ענה לו 'אני לא שמעתי מזה'. כלומר, אין זה ענייני (עי' עירובין ק"ב ב' לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי).

במקרה אחר התלונן לרבינו יהודי תלמיד חכם על אחד מבני הבית של רבינו, נענה מרן שליט"א 'אני לא אמרתי לו לעשות את זה, ואין זה על דעתי'. בזה הוא יצא איפה את חובת הענין.

"בעיסוק עם ילדים וצעירים צריך לזכור שאמנם צריך להבין ולהיות ברמה של הילדים אבל לא להישאר שם, אדרבה, צריך במדת האפשר להגביה את הילדים לרמה של המחנך", דברים אלו שנאמרו בהזדמנויות רבות על ידי רשכבה"ג מרן הגרא"ל שטינמן ז"ע, וחזרו ונשנו בכינוסי מחנכים על ידי בנו הגאון רבי שרגא שליט"א חתניה דבי נשיאה, ישמשו לנו כהקדמה לדברים הבאים.



להגביה את הילד ולא להתכופף ולהישאר נמוך. תמונה נדירה של מרן שליט"א כשצדו חתנו הגדול, וילדים סביבם, משנת תשמ"ו (משוער) על הריצפה סמוך לילד

בתוך הבית פנימה יש הרבה הזדמנויות לרדת לעולמם של הילדים הצעירים ולהישאר שם... אם זה במשחקים איתם, או להשכיל לחנך אותם בהתאם לרמתם, או סתם לשוחח איתם בשפה שווה. כי בודאי צריכים להבין את צרכי הילד, את רמתו ושפתו, אבל ההורה צריך להישאר הורה ולא להפוך לחברו של הילד.

בהיותו צעיר, נהג רבינו לא פעם לשחק עם ילדיו משחקים של צעירים, אך לא היה מרבה בזה רק אם ראה סיבה מיוחדת, בדרך כלל המשחקים היו משחקים תורנים, כמו חידות תורניות ששאל, או סיפורי צדיקים שסיפר, וגם משחקי חיפוש שונים, כמו מי יגלה היכן מקומו של ספר פלוני בארון הספרים, וכהנה וכהנה לרוב (פירוט בנושא ראה בספר בית אימי).

עדות מרתקת שמענו מפי בנו הגר"ש, כי ביום תשעה באב פעמים והיה רבינו מעסיק את ילדיו על ידי משחק הדמקה, באותם שעות הוא ישב על הארץ כדון, וכך שיחק קרוב עמם את משחקי הילדים.

אגב, בזמנים אחרים לא עלה על דעתם של הילדים להציע לו לשחק איתם...



קמץ אל"ף א. רבינו מתאמץ לדבר בשפתו של הילד בן השלוש, ובוחן אותו באותיות א' ב'.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

☪ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו'נדרים פלוס' בבתי הכנסת, יש לחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה- 4310